

โจทย์วิจัยสหวิทยาการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ

Interdisciplinary research agenda in education for national development

พฤกษ์ ศิริบรรณพิทักษ์

Pruet Siribanpitak

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330

Department of Policy, Management and Leadership in Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

ARTICLE INFO

Article history:

Received 1 December 2016

Received in revised form 24 February 2017

Accepted 13 March 2017

Keywords:

integrated educational research,
interdisciplinary research agenda,
national development

ABSTRACT

The National Research Council of Thailand has placed a high priority on conducting urgently integrated educational research which would have repercussions on national development. Consequently, this research project was strongly supported with the objective to identify the integrated educational research agenda for national development. Three research methods were used: (1) document studies, (2) expert interviews, (3) brainstorming of small groups of researchers, educators, expert, and research monitoring committee. The results revealed that the integrated educational research agenda for national development must involve interdisciplinary research that integrates theories from disciplines related to national economic and social development such as economics, sociology, political science, and public administration. These comprised five clusters of research programs to develop the power of education: (1) to enhance national competitiveness, (2) to enhance national sustainable development, (3) to enhance social capital, quality of life, and poverty reduction, (4) to enhance national security, foreign affairs, and justice, and (5) to enhance national governance. The five clusters of research programs comprised 18 research programs, and 227 research projects. Of the research projects, 215 projects (94.71%) were normative studies, while 12 projects (5.29%) were positive studies.

บทคัดย่อ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องผลักดันให้มีการวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ จึงสนับสนุนโครงการวิจัยนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดโจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ใช้วิธีการวิจัย 3 วิธี คือ (1) ศึกษาข้อมูลเอกสาร (2) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (3) การประชุมระดมความคิดเห็นนักวิจัย นักการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศ จะต้องเป็น โจทย์วิจัย

สหวิทยาการ ซึ่งบูรณาการทฤษฎีจากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ และการบริหารรัฐกิจ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัย จำนวน 5 กลุ่มแผนงาน คือ (1) การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (2) การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (3) การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต (4) การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก (5) การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหาร

จัดการประเทศ แผนงานวิจัย 5 กลุ่ม ดังกล่าว ประกอบด้วย 18 แผนงานวิจัย 227 โครงการวิจัย เป็นโครงการวิจัยแบบปหฐานจำนวน 215 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 94.71 เป็นโครงการวิจัยแบบปฏิฐานจำนวน 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 5.29

คำสำคัญ: การวิจัยแบบบูรณาการทางการศึกษา โจทย์วิจัย สหวิทยาการ การพัฒนาประเทศ

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้สังเกตเห็นว่าภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศนับตั้งแต่ช่วงปีพ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เป็นบทเรียนของความพลั้งพลาดในการพัฒนาประเทศที่อึงรูปแบบและแนวคิดของประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากงานวิจัยของเราส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยแบบแยกส่วน (fragmented) ในศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2545) ดังนั้นหน่วยงานวิจัยและนักวิจัยในทุกสาขาจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการวิจัยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขวิกฤตการพัฒนาประเทศที่เหมาะสมกับบริบทของเราเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษามีพันธกิจในการพัฒนาคนที่มีคุณภาพให้เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศแต่เมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ การผลิตกำลังคนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมไทยมีปัญหาคอขวดต่างๆ รอบด้าน การแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด ความเสื่อมโทรมทางวัฒนธรรมและภัยอันตรายจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้การศึกษาไทยมีคุณภาพดียิ่งขึ้น และมีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ เราจำเป็นต้องมีองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้แบบใหม่ที่จะนำไปสู่การวางแผนแก้ไขวิกฤตและการพัฒนาแบบองค์รวม ที่มีการบูรณาการใน 2 มิติคือ (1) มีการบูรณาการกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและ (2) มีการบูรณาการหลายศาสตร์แบบสหวิทยาการ แต่งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยแบบแยกส่วนตามความสนใจของนักวิจัย นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิกฤตและการพัฒนาประเทศได้น้อย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2545) จึงส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวิจัยแบบบูรณาการในลักษณะ “จตุรภาคการวิจัย” โดยมีการสานพลัง 4 ฝ่าย ได้แก่

(1) รัฐ ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบาย ติดตาม สนับสนุนการวิจัย ประเมินผล และสื่อสารผลการวิจัย (2) ผู้สนับสนุนการวิจัย มีหน้าที่สนับสนุนทุนการวิจัยตามนโยบายการวิจัยแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศ (3) ผู้ทำวิจัย มีหน้าที่จัดทำโครงการวิจัยตามนโยบายและ (4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีหน้าที่กำหนดลักษณะของผลการวิจัยที่ต้องการใช้ประโยชน์ รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้และรายงานผลการใช้ พร้อมทั้งแจ้งความต้องการผลการวิจัยเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

งานวิจัยทางการศึกษาที่ผ่านมาจึงไม่เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว ทำให้ไม่มีฐานความรู้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 จึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนงบประมาณการวิจัยของประเทศในเชิงบูรณาการ เพื่อให้ระบบการวิจัยของประเทศ เปลี่ยนจากการวิจัยแบบแยกส่วน (fragmented) เป็นการวิจัยแบบองค์รวม (holistic) มีการบูรณาการแบบสหวิทยาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2546ก) จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการวิจัยของประเทศ 4 ยุทธศาสตร์ คือ (1) ส่งเสริมงานวิจัยที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศ (2) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้เป็นระบบเครือข่าย (3) ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณการวิจัยเป็นการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ และ (4) กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือทางการวิจัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและกลุ่มประเทศภาคี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจว่างานวิจัยทางการศึกษาที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหามาตรการจัดการศึกษาและการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการที่บูรณาการกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการที่บูรณาการกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 5 ด้านคือ (1) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (2) การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (3) การพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจน

และยกระดับคุณภาพชีวิต (4) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวกยุทธธรรม (5) การเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและนิยามปฏิบัติการของการวิจัยสหวิทยาการที่กำหนดโดย National Science Foundation (2004) ประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนี้

แนวคิดการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2546ข) ได้กำหนดยุทธศาสตร์แผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลางไว้ว่า จะต้องเป็นการวิจัยที่บูรณาการกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 5 ด้าน คือ (1) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (2) การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (3) การพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต (4) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวกยุทธธรรม (5) การเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ

แนวคิดการวิจัยแบบบูรณาการ

National Science Foundation (2004) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยสหวิทยาการว่า หมายถึง วิธีการวิจัยโดยคณะผู้วิจัยหรือผู้วิจัยเดี่ยวที่มีการใช้การบูรณาการข้อมูล สารสนเทศ เทคนิค เครื่องมือ มุมมอง มโนทัศน์ และ/หรือ ทฤษฎีจากวิทยาการหรือศาสตร์ตั้งแต่สองศาสตร์ขึ้นไปในการสร้างความรู้ใหม่หรือการแก้ปัญหา ทำให้ได้วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่สามารถทำได้ด้วยทฤษฎีหรือองค์ความรู้จากวิทยาการหรือศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งเพียงศาสตร์เดียว

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการศึกษาแบบปทัสฐาน (Normative Study) คือ การกำหนดโจทย์วิจัย

สหวิทยาการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศที่ควรจะทำในอนาคต (what should be) โดยใช้วิธีการวิจัย 3 วิธีคือ (1) การศึกษาเอกสาร (2) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ (3) การประชุมระดมความคิดเห็นนักวิจัยและนักการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัย

การศึกษาเอกสาร

เอกสารที่ใช้ในการศึกษาเพื่อข่งร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยใน 20 ปีข้างหน้า (2545–2564)
- (2) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแนวทางในการจัดทำและเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547–2548
- (3) นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545–2549)
- (4) ทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545–2559
- (5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาตามยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547
- (6) สภาพปัจจุบันของงานวิจัยทางการศึกษา

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์เพื่อนำมาใช้ข่งร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาประเทศ มี 60 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา 44 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาประเทศ 16 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โจทย์วิจัยสหวิทยาการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ควรบูรณาการอย่างน้อย 2 ศาสตร์ คือ ศาสตร์ทางการศึกษากับศาสตร์การพัฒนาประเทศในมิติ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมิติใดมิติหนึ่ง

การประชุมระดมความคิดเห็นนักวิจัยและนักการศึกษา

นักวิจัยและนักการศึกษาซึ่งเป็นที่ปรึกษาารวมกันจำนวน 5 ท่าน ได้มีการประชุมระดมความคิดเห็นจำนวน 5 ครั้ง และได้ผลผลิตเป็นร่างโจทย์วิจัยสหวิทยาการทางการศึกษาฉบับที่ 1 โดยใช้หลักการบูรณาการตามความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

การประชุมระดมความคิดผู้ทรงคุณวุฒิ

มีการประชุมระดมความคิดผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกประชุมเพื่อพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2547 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 38 คน ประกอบด้วยผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ผู้มีบทบาทในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย นักวิชาการ นักวิจัย ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะประชาชน และผู้ประกอบการภาครัฐและภาคเอกชน หลังจากประชุมครั้งที่ 1 มีการปรับปรุงโจทย์วิจัยทางการศึกษาฯ เป็นฉบับที่ 2 แล้วนำไปพิจารณาในการระดมความคิดคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัยครั้งที่ 1 ในวันที่ 23 มกราคม 2547 และจัดทำร่างโจทย์วิจัยฯ ใหม่เป็นฉบับที่ 3 การระดมความคิดผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 2 ในวันที่ 2 มีนาคม 2547 จึงเป็นการพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฉบับที่ 3 มีผู้เข้าประชุม 35 คน ประกอบด้วยผู้มีประสบการณ์และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศ แล้วนำผลการประชุม ไปจัดทำร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฉบับที่ 4

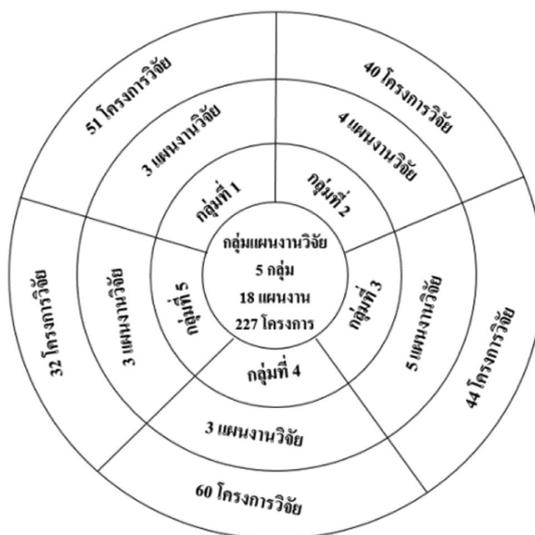
การประชุมระดมความคิดคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัย

มีการประชุมระดมความคิดคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติตั้งขึ้นจำนวน 3 ครั้ง ครั้งแรกประชุมเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547

เพื่อพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฯ ฉบับที่ 2 และนำไปปรับปรุงเป็นฉบับที่ 3 ครั้งที่ 2 ประชุมเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2547 เพื่อพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฯ ฉบับที่ 3 และนำไปปรับปรุงเป็นฉบับที่ 4 ครั้งที่ 3 ประชุมเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2547 เพื่อพิจารณาร่างโจทย์วิจัยทางการศึกษาฯ ฉบับที่ 4 และนำไปแก้ไขปรับปรุงเป็นฉบับที่ 5

ผลการวิจัย

โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศจะต้องเป็น โจทย์วิจัยแบบสหวิทยาการ ซึ่งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ เทคนิค เครื่องมือ มุมมอง มโนทัศน์ และ/หรือ ทฤษฎีจากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์และการบริหารรัฐกิจ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาประเทศ 5 ด้าน คือ (1) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (2) การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (3) การพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต (4) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก และ (5) การเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยจำนวน 18 แผนงาน และโครงการวิจัยจำนวน 227 โครงการ ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 1 ตารางที่ 1 และตัวอย่างในตารางที่ 2-6

ภาพที่ 1 โจทย์วิจัยสหวิทยาการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 1 โจทย์วิจัยสหวิทยาการทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ: กลุ่มแผนงานวิจัย (Cluster of Research Program) แผนการวิจัย (Research Program) และจำนวน โครงการ (No. of Research Project)

กลุ่มแผนงานวิจัย (5 กลุ่ม)	แผนงานวิจัย (18 แผนงาน)	จำนวน โครงการวิจัย (227 โครงการ)
การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการ		
1. เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของ ประเทศ(3 แผนงาน 51 โครงการ)	การพัฒนา (1) ระบบสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศ (2) ระบบสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (3) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน ในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ	14 โครงการวิจัย (โครงการที่ 1-14) 10 โครงการวิจัย (โครงการที่ 15-24) 27 โครงการวิจัย (โครงการที่ 25-51)
2. เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของ ประเทศ (4 แผนงาน 40 โครงการ วิจัย)	การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มี (4) ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความ รับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (5) ความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ การบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน (6) ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (7) ความรับผิดชอบต่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน	8 โครงการวิจัย (โครงการที่ 52-59) 14 โครงการวิจัย (โครงการที่ 60-73) 13 โครงการวิจัย (โครงการที่ 74-86) 5 โครงการวิจัย (โครงการที่ 87-91)
3. พัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหา ความยากจนและยกระดับคุณภาพ ชีวิต (5 แผนงาน 44 โครงการวิจัย)	การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทย (8) ระดับรากฐานให้เข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด (9) ให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพเสริม อาชีพ อิสระและเข้าถึงแหล่งทุนในระบบ (10) ให้มีขีดความสามารถในการเรียนรู้และการสร้าง นวัตกรรมแก้ปัญหาคความยากจนด้วยตนเอง (11) ให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม (12) ให้มีพลังในการยกระดับคุณภาพชีวิต	6 โครงการวิจัย (โครงการที่ 92-97) 8 โครงการวิจัย (โครงการที่ 98-105) 8 โครงการวิจัย (โครงการที่ 106-113) 15 โครงการวิจัย (โครงการที่ 114-128) 7 โครงการวิจัย (โครงการที่ 129-135)
4. เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศและการอำนวยความสะดวก ความยุติธรรม (3 แผนงาน 60 โครงการ)	การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้มีพลังในการ (13) เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ (14) เสริมสร้างการต่างประเทศ (15) ศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีพลังในการอำนวยความสะดวก ความยุติธรรม	28 โครงการวิจัย (โครงการที่ 136-163) 17 โครงการวิจัย (โครงการที่ 164-180) 15 โครงการวิจัย (โครงการที่ 181-195)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มแผนงานวิจัย (5 กลุ่ม)	แผนงานวิจัย (18 แผนงาน)	จำนวนโครงการวิจัย (227 โครงการ)
5. เสริมสร้างการบริหารจัดการ ประเทศ (3แผนงาน 32 โครงการ วิจัย)	การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้มีพลังในการ (16) เสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมือง (17) พัฒนาระบบการเมืองและการกระจายอำนาจ บริหารจัดการภาครัฐ (18) พัฒนาการบริหารจัดการทั่วไป	14 โครงการวิจัย (โครงการที่ 196–209) 9 โครงการวิจัย (โครงการที่ 210–218) 9 โครงการวิจัย (โครงการที่ 219–227)

ตารางที่ 2 โจทย์วิจัยทางการศึกษากลุ่มแผนงานวิจัยที่ 1: การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
	การพัฒนา
1.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกำลังคนที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
2.	ฐานข้อมูลกำลังคนระดับพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
3.	ฐานข้อมูลกำลังคนระดับกลางที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
4.	ฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
5.	ฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับกลางที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
6.	ระบบสารสนเทศตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนระดับกลางที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
7.	แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับพื้นฐานและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศในทศวรรษหน้า
8.	แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับกลางและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศในทศวรรษหน้า
9.	ฐานข้อมูลกำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
10.	ฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีความสำคัญต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
11.	ระบบสารสนเทศตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีความสำคัญต่อศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ
12.	แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศในทศวรรษหน้า
13.	แผนพัฒนาครูคณาจารย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
14.	แผนพัฒนาผู้บริหารการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

(เฉพาะแผนงานที่ 1 จำนวน 14 โครงการ)

ตารางที่ 3 โจทย์วิจัยทางการศึกษา กลุ่มแผนงานวิจัยที่ 2: การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
	การพัฒนา
52.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชากรที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
53.	เครื่องมือและนวัตกรรมการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชากรที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
54.	ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
55.	นวัตกรรมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรในวัยเรียนและนอกวัยเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อระบบเศรษฐกิจ
56.	นวัตกรรมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรในวัยเรียนและนอกวัยเรียนให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตและพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
57.	นวัตกรรมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
58.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาครูคณาจารย์ให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ
59.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจระดับรากฐานและมีความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ

(เฉพาะแผนงานที่ 4 จำนวน 8 โครงการ)

ตารางที่ 4 โจทย์วิจัยทางการศึกษา กลุ่มแผนงานวิจัยที่ 3: การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
92.	การศึกษาปัญหาและความต้องการในการเข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาดของคนไทยระดับรากฐาน
93.	การพัฒนาระบบสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาดของคนไทยระดับรากฐาน
94.	การพัฒนาระบบและกลไกการเผยแพร่สารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาดของคนไทยระดับรากฐาน
95.	การพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยระดับรากฐานให้เข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาด
96.	การพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาครูคณาจารย์ให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยระดับรากฐานให้เข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาด
97.	การพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาคนไทยระดับรากฐานให้เข้าถึงสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาด

(เฉพาะแผนงานที่ 8 จำนวน 6 โครงการ)

ตารางที่ 5 โจทย์วิจัยทางการศึกษา กลุ่มแผนงานวิจัยที่ 4: การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติการต่างประเทศและอำนาจความยุติธรรม

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
	การพัฒนา
136.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยที่มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
137.	กลยุทธ์การพัฒนาภาษาไทยและความเป็นไทยแก่นคนไทยภายในประเทศ
138.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาภาษาไทยและความเป็นไทยแก่นคนไทยภายในประเทศ
139.	กลยุทธ์การพัฒนาภาษาไทยและความเป็นไทยแก่นคนไทยในต่างประเทศ
140.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาภาษาไทยและความเป็นไทยแก่นคนไทยในต่างประเทศ
141.	กลยุทธ์การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่นคนต่างชาติภายในประเทศ
142.	นวัตกรรมการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่นคนต่างชาติภายในประเทศ
143.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาไทย
144.	กลยุทธ์การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาไทย
145.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาไทย
146.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในการพัฒนาทางการทหารและอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ
147.	กลยุทธ์การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการพัฒนาทางการทหารและอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ
148.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการพัฒนาทางการทหารและอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ
149.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของทหารเตรียมพลประจำการในการพัฒนาอาชีพและทักษะฝีมือให้มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
150.	กลยุทธ์การพัฒนาทหารเตรียมพลประจำการในการพัฒนาอาชีพและทักษะฝีมือให้มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
151.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทหารเตรียมพลประจำการในการพัฒนาอาชีพและทักษะฝีมือให้มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
152.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน ในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
153.	กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารองค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนให้มีความสามารถในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
154.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้บริหารองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนให้มีความสามารถในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
155.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยต่างวัฒนธรรมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความรู้สึกที่ดีและมีความไว้วางใจกัน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติ
156.	กลยุทธ์การปลูกจิตสำนึกให้คนไทยต่างวัฒนธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความรู้สึกที่ดีและมีความไว้วางใจกัน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติ
157.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนไทยต่างวัฒนธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความรู้สึกที่ดีและมีความไว้วางใจกัน อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติ
158.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยที่รกรักษาวิถีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างสันติ มีภูมิปัญญาควบคู่คุณธรรม

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
159.	กลยุทธ์การพัฒนาคนไทยให้รักวิถีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างสันติ มีภูมิปัญญาควบคู่คุณธรรม
160.	นวัตกรรมการพัฒนาคนไทยให้รักวิถีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างสันติ มีภูมิปัญญาควบคู่คุณธรรม
161.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนในชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง และร่วมแก้ปัญหาวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ
162.	กลยุทธ์การพัฒนาคนในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคงและร่วมแก้ปัญหาวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ
163.	นวัตกรรมการพัฒนาคนในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง และร่วมแก้ปัญหาวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ

(เฉพาะแผนงานที่ 13 จำนวน 28 โครงการ)

ตารางที่ 6 โจทย์วิจัยทางการศึกษากลุ่มแผนงานวิจัยที่ 5: การพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ

ลำดับที่	ชื่อโครงการวิจัย
196.	การพัฒนา ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรของภาครัฐในการปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
197.	กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความสามารถในการปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
198.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความสามารถในการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
199.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรภาครัฐและประชาชนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
200.	กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรภาครัฐและประชาชนให้มีความสามารถในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
201.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐและประชาชนให้มีความสามารถในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
202.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชาชนในการพัฒนากลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุล
203.	กลยุทธ์การพัฒนาประชาชนให้มีความสามารถในการพัฒนากลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุล
204.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความสามารถในการพัฒนากลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุล
205.	ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยที่มีสมรรถนะการบริหารจัดการประเทศแบบบูรณาการ
206.	กลยุทธ์การพัฒนาคนไทยให้มีความสมรรถนะการบริหารจัดการประเทศแบบบูรณาการ
207.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมรรถนะการบริหารจัดการประเทศแบบบูรณาการ
208.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาแบบบูรณาการ
209.	นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีความสามารถในการบริหารจัดการการวิจัยแบบบูรณาการ

(เฉพาะแผนงานที่ 16 จำนวน 14 โครงการ)

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศจะต้องเป็น โจทย์วิจัยสหวิทยาการซึ่งบูรณาการทฤษฎีจากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์และการบริหารรัฐกิจ

2. โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 18 แผนงานวิจัย 227 โครงการวิจัย จัดรวมเป็น 5 กลุ่มแผนงานวิจัย ประกอบด้วย (1) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (2) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (3) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต (4) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศและอำนาวยุติธรรม (5) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศ

3. โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาประเทศ จำนวน 227 โครงการ จำแนกเป็น โครงการวิจัยแบบปทัสฐาน คือ โจทย์วิจัยเกี่ยวกับการศึกษากับการพัฒนาประเทศที่ควรจะเป็น (what should be) จำนวน 215 โครงการ (ร้อยละ 94.71) และ โครงการวิจัยแบบปฏิฐาน คือ โจทย์วิจัยเกี่ยวกับความเป็นจริงในอดีต (what was) ในปัจจุบัน (what is) และที่จะเป็น (what will be) ของการศึกษากับการพัฒนาประเทศจำนวน 12 โครงการ (ร้อยละ 5.29)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

ลักษณะของแผนงานวิจัย

ผลการวิจัยที่กำหนด โจทย์วิจัยเป็นแผนงานวิจัยจำนวน 18 แผนงาน พบว่าเป็น แผนงานพัฒนาระบบสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษาจำนวน 2 แผนงาน และเป็นแผนงานพัฒนา วัตรกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจำนวน 16 แผนงาน แสดงให้เห็นว่า ระบบสารสนเทศ แผนพัฒนาการ

ศึกษา และนวัตกรรมการศึกษา เป็นจุดอ่อนหรือความต้องการจำเป็นของระบบการศึกษาไทยที่นักวิจัยทางการศึกษาและแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยควรให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้จัดกลุ่มแผนงานวิจัยเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (2) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (3) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาทุนทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจน และการยกระดับคุณภาพชีวิต (4) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนาวยุติธรรม (5) กลุ่มแผนงานพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการเสริมสร้างการบริหารจัดการประเทศนั้น โจทย์วิจัยลักษณะนี้เป็น โจทย์ค่อนข้างใหม่สำหรับนักวิจัยทางการศึกษาเนื่องจากเป็น โจทย์ที่ออกนอกกรอบ หรือขอบเขตของการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมที่มุ่งจัดการศึกษาให้อ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาประเทศที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา (Adamson, Astrand, & Darling-Hammond, 2016) โดยทำให้การศึกษามีพลังในการพัฒนาคนซึ่งเป็นปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ดังนั้น โจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศแนวใหม่ จะใช้ทฤษฎีหรือองค์ความรู้ของศาสตร์การศึกษาเพียงศาสตร์เดียวไม่เพียงพอแล้ว แต่ต้องใช้ทฤษฎีหรือองค์ความรู้จากศาสตร์อื่นที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นตามวิธีการวิจัยแบบสหวิทยาการที่ National Science Foundation (2004) ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้นิยามไว้

การบูรณาการระหว่างยุทธศาสตร์

ผลการวิจัยที่จำแนก โจทย์วิจัยเป็นกลุ่มแผนงานวิจัยตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศแต่ละด้านนั้น อาจดูเหมือนว่าการวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศนั้นมีการบูรณาการในมิติเดียว คือ การบูรณาการระหว่างศาสตร์การศึกษากับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศในแต่ละยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตามถึงแม้รายงานการวิจัยจะเสนอ โจทย์วิจัยเป็นโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย และกลุ่มแผนงานวิจัยตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศเป็น 5 ด้าน ก็ควรจะมีการบูรณาการ โครงการวิจัยต่างแผนงานกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแนวทางการนำโจทย์วิจัยไปใช้

นักวิจัยที่สนใจนำโจทย์วิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศไปใช้อาจพิจารณาการใช้ใน 3 แนวทาง ดังต่อไปนี้

1. แนวทางที่ 1 เริ่มต้นศึกษาโจทย์วิจัยในส่วนของทิศทางและเป้าหมายของการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อสำรวจว่ามีความสนใจหรือมีความประสงค์จะใช้ความรู้ความสามารถในการวิจัยตามทิศทางและเป้าหมายใด หลังจากนั้นจึงสำรวจต่อไปว่ามีความสนใจจะทำวิจัยในแผนงานใด โครงการใด โดยอาจคิดโครงการใหม่เพิ่มเติมที่ตรงกับความสนใจก็ได้

2. แนวทางที่ 2 เริ่มต้นศึกษาโจทย์วิจัยในส่วนของแผนงานวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อสำรวจว่ามีความสนใจหรือมีความประสงค์จะใช้ความรู้ความสามารถในการวิจัยตามแผนงานใด หลังจากนั้นจึงสำรวจต่อไปว่ามีความสนใจจะทำการวิจัยในโครงการใด โดยอาจคิดโครงการใหม่เพิ่มเติมให้ตรงกับความสนใจ

3. แนวทางที่ 3 เริ่มต้นศึกษาโจทย์วิจัยในส่วนของโครงการวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อสำรวจว่ามีความสนใจหรือมีความประสงค์จะใช้ความรู้ความสามารถในการวิจัยตามโครงการใด หลังจากนั้นจึงสำรวจต่อไปว่ามีความสนใจจะทำวิจัยเพื่อตอบคำถามอะไร โดยอาจปรับเปลี่ยนขอบเขตของโครงการและคำถามการวิจัยให้ตรงกับความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากขอบเขตของโครงการวิจัยที่เสนอไว้ค่อนข้างกว้างในด้านระดับ ประเภท และรูปแบบของการศึกษากลุ่มประชากรและเนื้อหาสาระ แต่นักวิจัยอาจสนใจที่จะทำวิจัยในการศึกษาบางระดับ บางประเภทหรือบางรูปแบบก็ได้

ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการนำโจทย์วิจัยไปใช้

1. ระดมสรรพกำลังด้านเงินทุน: จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

เนื่องจากที่แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษามีหลากหลายและแยกส่วนทั้งแหล่งที่เป็นภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จึงมีการจัดสรรเงินทุนวิจัยโครงการต่างๆ แยกส่วนกัน ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนและไม่มีพลังต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการประสานงานการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ เพื่อผิ

กำลังเงินทุนมุ่งสู่การวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีแผนแม่บทหรือแผนงานระยะยาวร่วมกันแต่แบ่งงานกันทำเพื่อให้การศึกษามีพลังในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติควรเป็นหน่วยงานกลางในการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานชุดนี้ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานเงินทุนหลักในการสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ระดมสรรพกำลังด้านนักวิจัย: สร้างเครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

เนื่องจากนักวิจัยทางการศึกษาในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นนักวิจัยมืออาชีพ และนักวิจัยสมัครเล่นจำนวนมากเป็นนักวิจัยส่วนบุคคล และแยกส่วนกันอย่างอิสระ ขาดการประสานงานที่ดี จึงมีพลังไม่มากพอในการวิจัยโครงการใหญ่ๆ ที่จะมีส่วนต่อการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี “เครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ” เพื่อผนึกกำลังนักวิจัยทางการศึกษาที่มีความสามารถ เป็นประชาคมการวิจัยทางการศึกษาที่เข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำวิจัยโดยมีแผนงานระยะยาวร่วมกันแต่แบ่งกันทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ควรเป็นหน่วยงานกลางในการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาให้กระจายทั่วประเทศโดยร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่มีนักวิจัยและสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษาดังกล่าว เช่น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาต่างๆ ทุกระดับ ทุกประเภท และทุกรูปแบบ ทั้งนี้ นักวิจัยทางการศึกษาอาจรวมตัวกันเองเป็นเครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศได้

3. ระดมสรรพกำลังด้านผู้เชี่ยวชาญ: จัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษาการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

โดยการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการเป็นการวิจัยแบบสหวิทยาการ และเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักวิจัยทางการศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี “หน่วยให้คำปรึกษาการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ” เพื่อจัดผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาให้มีพลังในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ควรเป็นหน่วยงานกลางในการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษาทางการวิจัยทางการศึกษาดังกล่าวให้กระจายทั่วประเทศเพื่อทำงานร่วมกับเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษาตามที่เสนอไว้ในแนวทางที่ 2 โดยร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ

4. ระดมสรรพกำลังด้านบริหารจัดการงานวิจัย: จัดตั้งผู้บริหารงานวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

เนื่องจากการขับเคลื่อนและพัฒนางานวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศแบบบูรณาการเป็นงานที่ใหม่และยาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี “ผู้บริหารจัดการงานวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ” เพื่อเป็นผู้ดำเนินการให้มีการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้บริหารจัดการงานวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการควรจัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีขอบเขตภารกิจตามแผนแม่บทของการวิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ และเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงกับเครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษาและหน่วยให้คำปรึกษาและตามที่เสนอไว้ในข้อ (2) และ (3) ด้วย

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2545). *นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545–2549)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.(อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2546ก). *ทิศทางและแผนวิจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตรวจสอบแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยและโครงการวิจัยของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เสนอของบประมาณประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2547–2549*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2546ข). *ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548–2550)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (อัดสำเนา)

Adamson, F., Astrand, B., & Darling-Hammond, L. (2016). *Global education reform: How privatization and public investment influence education outcomes*. New York, NY: Routledge.

National Science Foundation, Committee on Facilitating Interdisciplinary Research, Committee on Science, Engineering, and Public Policy. (2004). *Facilitating interdisciplinary research*. Washington, DC: National Academy Press. Retrieved from <https://www.nsf.gov>oia>additic>

Translated Thai References

National Research Council of Thailand. (2002). *The sixth national research policy and guidelines. (2002–2006)*. Bangkok, Thailand: Author. (Mimeographed) [in Thai]

National Research Council of Thailand. (2003a). *Research direction and plan for screening research programs and projects proposals for government annual budget: 2004–2006*. Bangkok, Thailand: Author. (Mimeographed) [in Thai]

National Research Council of Thailand. (2003b). *Medium term research strategies and plan: 2005–2007*. Bangkok, Thailand: Author. (Mimeographed) [in Thai]